

Jak to začalo?

(Ladislav Daniel, Olomouc)

Prvními podněty byly zprávy o Orffovi a salzburském Orffově institutu a jeho letních seminářích. Praha si tam poslala Pavla Jurkoviče. Já a paní profesorka Viskupová jsme se tam vypravili. Jako Češi jsme neplatili kurzovné. Moc se nám tam líbilo. Všechny orffovské nástroje jsem si změřil a nakreslil s tím, že si je doma udělám. Což se i stalo. Na flétnu jsem už z mládí uměl.

Za rok jsem tam jel znova a to už jsem si na tamější pobyt a kurz vydělal přednáškou. Za státní peníze tam přijel i J. Budík, držitel monopolu na psaní učebnic, přesto že neuměl ani slovo německy. Se mnou tam z Olomouce přijela ještě kolegyně učitelka Olga (jméno už jsem zapomněl, ale vím že jako Olomoučanka uměla německy jako česky). Honza Budík si proto sedal vedle ní a když se posluchači smáli nebo divili, vždy se jí ptal, co to říkali, jako že dobře neslyšel. Ona však poznala, že neumí německy a tak mu vždycky řekla něco jiného. On vždy pokýval hlavou a smál nebo divil se také. Když přijel domů pak podle toho napsal ony učebnice, které straší v „opraveném“ vydání na školách dosud. Teď již víme, že pokřivily naší HV a značně zabrzdlily její vývoj. Orffovské hudební nástroje rytmické se do škol dostaly, pro ZŠ i MŠ je vyrobily Kraslice, ale melodické si měly pořídít školy. Avšak učitelé byli připraveni zcela nedokonale. Dopadlo to jako ta dětská hra na tichou poštu. Byli vyškoleni krajší metodici, od nich se vyškolili okresní metodici a ti vyškolili za den po jednom učiteli z každé školy a ten pak měl vyškolit ostatní. Co z toho Orffa zbylo? Největší chybou však tehdy bylo, že nové učebnice zcela vyřadily z HV výcvik intonace a rytmu, čehož následkem je dnešní tristní stav. Nevadí ani tak, že žáci neumějí intonaci, ale zbavili jsme se tak hlavního a jediného nespolehlivého prostředku k rozvíjení hudebního sluchu a hudebnosti vůbec. Učitelé si dnes – na rozdíl od předchozí doby - zvykli na to, že ke splnění osnov stačí podle sluchu naučit nějakou píseň a hudební výchova je hotová. Proto se dnes HV žákům nelíbí, protože brzy poznají, že jim nic nedává. A tak ve třídách dnes máme a školu opouští většina žáků, kteří se za 300 hodin HV nenaučí ani zpívat. Třebaže RVP ve svých výstupech dovednosti sluchové, intonační a rytmické požaduje, dnešní učitelé to učit neumějí a proto to neučí. A tak i když se o tom posluchači na fakultách v metodice dovědí, přijdu pak na cvičnou školu a tam uvidí, že převážná část třídy zpívat neumí. Dostane se jim vysvětlení, že je to tím, že „nemají hudební sluch a s tím se nedá nic dělat“. K tomu jim ale cviční učitelé prozradí, že na to nikdo nepříjde, protože ředitelé do hodin HV nechodí a ČŠI za celou dobu své existence žádnou závadu v HV nenašla. MŠMT o tom proto nechce vědět.

Ale vraťme se k začátkům letních kurzů HV. Po zkušenostech ze Salcburku jsme chtěli takové kurzy také u nás. Požádali jsme ředitele Orffova institutu a on k nám ochotně přijel. První kurz byl v Písku, za rok druhý v Šumperku a třetí na Slovensku v Trenčianských Teplicích. Odtud už se vezla knihovna V. Pošovi, který mezitím emigroval do Salcburku, kde vyučoval a jeho paní pracovala jako sekretářka. Když jsme ty kurzy už po třech návštěvách v Salcburku a třech kurzech u nás okoukli, rozhodli jsme se začít s nimi sami u nás. Byli jsme na to paní profesorka Viskupová, Pavel Jurkovič a já a moje paní, přibrali jsme ještě Mirka Střeláka a později i Petra Jistela a pro konání se nám nabídl Cheb. Byl tam výborný ředitel ZUŠ pan Majer, který nám půjčil svou školu na týdenní kurz. Pod svá křídla nás vzala tehdy výborně fungující Česká hudební společnost a její pracovníci, Hanka Halíková později i Ladě Gerendáš. Tyto kurzy se brzy staly pojmem, o Chebu se vědělo a mluvilo všude a všichni jsme se do Chebu těšili. Tak to vydrželo dobře přes deset let.

Po jednom pokusu v Liberci jsme se přestěhovali do Znojma, kde byly podmínky stejně jako v Chebu. Nevím už proč, ale po pár letech přešly kurzy do Rychnova n.K., kde vytrvaly až do zániku ČHS. Postupně jsme však z nich odešli všichni absolventi Salcburku a přišli lektoři, kteří učili docela jiné obory. Navíc se celý kurz zvrhl na setkání milovníků HV a večerní společenská setkání převážila nad orffovským výcvikem. Tak si to tedy pamatuji já. Možná, že jsem na něco zapomněl, ale co si pamatuji, je to všechno.

Prof.Ladislav Daniel